

3. કુરઆને મજીદની અદબ અને તિલાવતના આદાબ

કુરઆને મજીદ એક એવી કિતાબ છે કે જેમાં અલ્લાહના શબ્દો છે. જેવી અદબ તેના માટે જરૂરી છે તેવી અદબથી તેને રાખવું જોઈએ. આવી અદબ કોઈ પણ અન્ય કિતાબ, દા.ત., એવી કિતાબ કે જેમાં કુરઆને મજીદની આયતો લખવામાં આવી હોય, તેના માટે પણ જરૂરી થઈ જાય છે.

અહીં આપણે જાણીશું કે કુરઆને મજીદની અદબ અને તિલાવત કેવી રીતે કરવી.

* અલ્લાહના શબ્દોને વુઝૂ કરી લીધા પછી જ સ્પર્શવા જોઈએ.

અલ્લાહ તઆલા સૂરા વાકેઆ, સૂરા-૫૬, આયત-૭૮ માં ફરમાવે છે :

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾

(તેને તાહિર (પાક) થનારા સિવાય કોઈ પણ મસ કરે નહીં.)

* હંમેશાં تَعَوُّذ એટલે “અઝિઝોબિલ્લાહ...” પઢીને તિલાવતની શરૂઆત કરો.

અલ્લાહ તઆલા સૂરા નહલ, સૂરા-૧૬, આયત-૮૮ માં ફરમાવે છે :

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

(પછી જ્યારે તું કુરઆન પઢે તો બહિષ્કૃત શયતાનથી અલ્લાહ પાસે પનાહ માગ.)

તેઁઁઁ ઁઁઁઁ :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

(ઁં પનાઁ માગું ઁં અઁલાઁ પાસે બઁઁઁઁ શયતાનથી.)

* તેઁઁઁ પઁઁી આ મુઁઁબ પઁઁવું :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(અઁલાઁના નામ વડે ઁે રહમાન અને રહીમ ઁ.)

* કુરઆને મઁઁઁની આયતો મોઁઁ આવડતી ઁોય તો પાણુ ઁોઁને પઁઁવી વધારે સારું ઁ.

આવું કરવાથી તિલાવતનો સવાબ ઘણો વધી ઁય ઁ.

આ વિષે ઁઁઁઁઁ ઁમામ ઁઁઁર સાઁઁઁ (અ.)ઁ ઁરમાવ્યું ઁે ઁ :

مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فِي الْمَصْحَفِ مُتَمِّعًا بِبَصَرِهِ وَخُفِّفَ عَنْ وَالدَّيِّهِ وَإِنْ كَانَ
كَافِرِينَ

(ઁે કુરઆનને ઁોઁને પઁઁ ઁે તેની આંખોને ઁાયઁઁ પઁઁોયે ઁે અને તેના માબાપ ઉપર

અઁઁઁમાં આસાની થાય ઁ, ભવેને પઁઁી તે કાઁઁર ઁોય.)

(અલ કાઁઁી (અશશાઁઁી) ભાગ-પ, કેરાઅતિલ કુરઆને ઁિલ મુરઁઁઁ, ઁઁીસ-૧)

ઁેક અન્ય ઁઁીસમાં વધુ સપઁતા કરતાં આપ (અ.)ઁ ઁરમાવ્યું ઁે ઁ :

قَالَ قُلْتُ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنِّي أَحْفَظُ الْقُرْآنَ عَلَى ظَهْرِ قَلْبِي فَأَقْرُوهُ عَلَيَّ

ظَهَرَ قَلْبِي أَفْضَلَ أَوْ أَنْظُرُ فِي الْمُصْحَفِ قَالَ فَقَالَ لِي بَلِ اقْرَأْهُ وَأَنْظُرُ فِي

الْمُصْحَفِ فَهُوَ أَفْضَلُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ النَّظَرَ فِي الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ

(રાવી કહે છે કે મેં હઝરત ઈમામ અફર સાદિક (અ.)થી કહ્યું કે, હું આપ પર કુરબાન થાઉં, હું મારા દિલમાં કુરઆન હિફ્ઝ કરી લઉં છું પછી તેને (જોયા વગર) દિલથી જ પઢી લઉં છું. શું તે અફઝલ છે કે પછી હું મુસ્હફમાં જોઈને પઢું તે અફઝલ છે ? તો આપે જવાબમાં ફરમાવ્યું, “જોઈને પઢવું અફઝલ છે. શું તમને ખબર નથી કે મુસ્હફ પર નજર કરવી ઈબાદત છે ?)

(અલ કાફી (અશશાફી) ભાગ-૫, કેરાઅતિલ કુરઆને ફિલ મુસ્હફ, હદીસ-૫)

* કુરઆને મજીદની તિલાવત માથું ઢાંકીને અને કિબ્લા તરફ મોઢું કરીને કરવી ‘મુસ્તહબ’ છે.

* કુરઆને મજીદની તિલાવત તર્તીલ (મધ્યમ અવાજ અને સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર)થી કરવી જોઈએ.

અલ્લાહ તઆલા સૂરા મુઝઝમ્મિલ, સૂરા-૭૩, આયત-૪ માં ફરમાવે છે :

...وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝

(...અને કુરઆનની તિલાવત તર્તીલ (મધ્યમ અવાજ અને સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર)ની સાથે કર.)

* કુરઆને મજીદની તિલાવત કરવામાં આવે ત્યારે ધ્યાનથી સાંભળો અને વાતો ન કરો.

અલ્લાહ તઆલા સૂરા અઅરાફ, સૂરા-૭, આયત-૨૦૪ માં ફરમાવે છે :

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَبِعُوا لَهُ وَانصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

(અને જ્યારે પણ કુરઆન પઢવામાં આવે તો તેને ખૂબ જ ધ્યાનથી અને શાંતિથી સાંભળો કે જેથી તમારા ઉપર રહમ કરવામાં આવે.)

* કુરઆને મજીદને ખુલ્લું ન છોડી દો અને એવી જગ્યાએ ન મૂકો કે જ્યાં તેની બેઅદબી થાય. તેની અંદરથી નિયમિત પઢતા રહો અને તેને પઢ્યા વગર તેના ખાનામાં મૂકી ન રાખો.

અલ્લાહ તઆલા સૂરા ફુર્કાન, સૂરા-૨૫, આયત-૩૦ માં ફરમાવે છે :

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾

(અને રસૂલ કહેશે કે અય મારા રબ ! મારી કોમે આ કુરઆનને તરછોડી દીધું.)

* કુરઆને મજીદનાં ફાટી ગયેલાં અથવા તો બોદાઈ ગયેલાં પાનાંને ફેંકી દેવાં ન જોઈએ, બલ્કે તેમને રિસાયકલ કરવાં જોઈએ અથવા દફનાવી દેવાં જોઈએ.

